

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

17. marts 2022*

»Præjudiciel forelæggelse – artikel 63 TEUF – frie kapitalbevægelser – beskatning af udbytte, der udbetales til institutter for kollektiv investering (CIU'er) – hjemmehørende og ikke-hjemmehørende CIU'er – forskellig behandling – indeholdelse af kildeskat alene for udbytte udbetalt til ikke-hjemmehørende CIU'er – sammenlignelige situationer – bedømmelse – hensyntagen til beskatningsordningen for kapitalandelsindehaverne i CIU'erne og hjemmehørende institutters skattepligt vedrørende andre skatter – foreligger ikke«

I sag C-545/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (voldgiftsret i skatteretlige sager (center for forvaltningsvoldgift – CAAD), Portugal) ved afgørelse af 9. juli 2019, indgået til Domstolen den 17. juli 2019, i sagen

AllianzGI-Fonds AEVN

mod

Autoridade Tributária e Aduaneira,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af formanden for Første Afdeling, A. Arabadjiev, som fungerende formand for Anden Afdeling, samt dommerne I. Ziemele, T. von Danwitz, P.G. Xuereb (refererende dommer) og A. Kumin,

generaladvokat: J. Kokott,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- AllianzGI-Fonds AEVN ved advogadas J. Lobato Heitor og R. Pereira samt ved advogado F. Cabral Matos,

* Processprog: portugisisk.

- den portugisiske regering ved L. Inez Fernandes, A. de Almeida Morgado, A. Homem og P. Barros da Costa, som befuldmægtigede,
 - Europa-Kommissionen ved W. Roels og G. Braga da Cruz, som befuldmægtigede,
- og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 6. maj 2021, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 56 TEUF og 63 TEUF.
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem AllianzGI-Fonds AEVN og Autoridade Tributária e Aduaneira (skatte-, afgifts- og toldmyndigheden, Portugal) vedrørende annullation af de afgørelser, hvorved sidstnævnte har foretaget indeholdelse af kildeskat i form af selskabsskat for 2015 og 2016.

Portugisisk ret

- 3 Artikel 22 i Estatuto dos Benefícios Fiscais (bestemmelser om skattefordelsordningen) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »EBF«), bestemte:

»1 – Fonde, der investerer i værdipapirer eller i fast ejendom og selskaber, der investerer i værdipapirer eller i fast ejendom, og som er stiftet og driver virksomhed i henhold til den nationale lovgivning, er selskabsskattepligtige i henhold til denne artikel.

[...]

3 – Ved beregningen af den skattepligtige indkomst tages der hverken hensyn til de i artikel 5, 8 og 10 [i Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Singulares (lov om indkomstbeskatning af fysiske personer)] omhandlede indtægter, medmindre de pågældende indtægter hidrører fra enheder, der har hjemsted eller bopæl i et land, et område eller en region, som er omfattet af en betydeligt mere favorabel beskatningsordning, og som er opført på den liste, der er godkendt ved bekendtgørelse fra det kompetente regeringsmedlem på finans- og skatteområdet, eller de udgifter, der er forbundet med sådanne indtægter, eller som er omhandlet i artikel 23 A [i Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Coletivas (selskabsskatteoven)], ligesom der ej heller tages hensyn til indtægter – inklusive fradrag herfor – og udgifter i forbindelse med administrationshonorarer eller andre former for honorarer, der udbetales til de i stk. 1 nævnte enheder.

[...]

6 – De i stk. 1 nævnte enheder er fritaget for betaling af *derrama municipal* [(den kommunale del af selskabsskatten)] og *derrama estadual* [(det dermed forbundne statslige gebyr)].

7 – Når de i stk. 1 nævnte enheder, herunder også dem, der ikke har status som juridisk person, deltager i fusioner, spaltninger eller tegninger, hvor modydelsen består i naturalydelse, finder selskabsskatteovens artikel 73, 74, 76 og 78 tilsvarende anvendelse, idet ordningen for tilførsel af

aktiver i samme lovs artikel 73, stk. 3, skal finde anvendelse i forbindelse med tegninger, hvor modydelsen består i naturalydelse.

8 – De specifikke skattesatser, som er fastsat i selskabsskattelovens artikel 88, finder tilsvarende anvendelse inden for rammerne af nærværende ordning.

[...]

10 – Det er ikke nødvendigt at indeholde kildeskat i form af selskabsskat i forbindelse med de indtægter, der oppebæres af de i stk. 1 nævnte skattepligtige enheder.

[...]

14 – Bestemmelserne i stk. 7 finder anvendelse på de i samme stykke nævnte transaktioner, når der ved disse deltager enheder, hvis hovedsæde, faktiske adresse eller hjemsted befinder sig på portugisisk område, i en anden EU-medlemsstat eller inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, så længe der i sidstnævnte tilfælde foreligger en forpligtelse til administrativt samarbejde med hensyn til udveksling af oplysninger og bistand ved inddrivelse svarende til den, der findes inden for Den Europæiske Union.

15 – Administrationsselskaberne for de i stk. 1 nævnte investeringsselskaber eller -fonde hæfter solidarisk for skattegælden hos de investeringsselskaber eller -fonde, som de administrerer.«

4 EBF's artikel 22-A bestemmer:

»1 – Med forbehold af bestemmelserne i stk. 3 er indtægter af kapitalandele eller selskabsandele i enheder, der er omfattet af den i foregående artikel fastsatte ordning, undergivet fysiske personers indkomstskat eller selskabsskat i henhold til følgende bestemmelser:

- a) for så vidt angår indtægter, der udloddes til modtagere, som er hjemmehørende på det portugisiske område, eller indtægter, der kan henføres til et fast driftssted beliggende på dette område, ved indeholdelse af kildeskat:
 - i) med den sats, der er fastsat i artikel 71, stk. 1, i lov om indkomstbeskatning af fysiske personer, når modtagerne er indkomstskattepligtige som fysiske personer, idet indeholdelse af kildeskat er endelig, når indtægterne er oppebåret uden for handels-, industri- eller landbrugsvirksomhed
 - ii) med den sats, der er fastsat i selskabsskattelovens artikel 94, stk. 4, når modtagerne er underlagt denne skat, udgør kildeskatten en forudbetalt skat, medmindre den skattepligtige person er omfattet af en fritagelse for selskabsskat, der udelukker kapitalindkomst, i hvilket tilfælde den er endelig.

[...]

- c) for så vidt angår indtægter fra kapitalandele i ejendomsinvesteringsfonde og selskabsandele i ejendomsinvesteringsselskaber, hvis modtagere er ikke-hjemmehørende skattepligtige personer, der ikke har et fast driftssted på det portugisiske område, hvor disse indtægter er skattepligtige gennem en endelig kildeskat på 10%, når der er tale om indtægter, der udloddes eller hidrører fra tilbagekøbstransaktioner, eller specifikt med en sats på 10% i andre tilfælde

- d) for så vidt angår indtægter fra kapitalandele i værdipapirinvesteringsselskaber eller selskabsandele i investeringsselskaber, der er omfattet af den ordning, der er fastsat i den foregående artikel, og som omfatter kapitalgevinster, der hidrører fra tilbagekøb eller likvidation af sådanne andele, hvis modtagere ikke er hjemmehørende på det portugisiske område og dér ikke har noget fast driftssted, som disse indtægter kan henføres til, er disse fritaget for indkomstbeskatning af fysiske personer og selskabsskat
- e) i andre tilfælde i henhold til bestemmelserne i lov om indkomstbeskatning af fysiske personer eller selskabsskatteloven.

2 – Bestemmelserne i stk. 1, litra a), nr. i), og stk. 1, litra b), finder anvendelse med forbehold af en valgmulighed for beskatning af den samlede indkomst, når det drejer sig om indtægter, som personer, der er pligtige for betaling af indkomstskat for fysiske personer, har oppebåret uden for handels-, industri- eller landbrugsvirksomhed, i hvilket tilfælde kildeskatten udgør en forudbetalt skat i henhold til bestemmelserne i artikel 78 i lov om indkomstbeskatning af fysiske personer.

3 – Bestemmelserne i stk. 1, litra c) og d), finder ikke anvendelse, og indkomsten beskattes efter bestemmelserne i stk. 1, litra a), b) eller e), når:

- a) modtagerne har hjemsted eller bopæl i et land, et område eller en region, som er omfattet af en betydeligt mere favorabel beskatningsordning, og som er opført på den liste, der er godkendt ved bekendtgørelse fra det kompetente regeringsmedlem på finans- og skatteområdet
- b) modtagerne er ikke-hjemmehørende enheder, som direkte eller indirekte er mere end 25% ejet af enheder eller fysiske personer, der er hjemmehørende på det nationale område.

[...]

13 – Med henblik på anvendelsen af denne ordning anses indtægter af kapitalandele i ejendomsinvesteringsfonde og selskabsandele i ejendomsinvesteringsselskaber, herunder kapitalgevinster, der hidrører fra overdragelse mod vederlag, tilbagekøb eller likvidation af sådanne andele, for indtægter fra fast ejendom.«

- 5 Selskabsskattelovens artikel 3, stk. 1, i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, havde følgende ordlyd:

»Selskabsskat pålægges:

[...]

- d) indtægter i de kategorier, der medtages ved beregningen af fysiske personers indkomstskat, samt formueforøgelser, der opnås vederlagsfrit af de enheder, der er nævnt i artikel 2, stk. 1, litra c), og som ikke råder over et fast forretningssted, eller som råder over et sådant, men ikke har mulighed for at henføre indtægterne hertil.«

- 6 Lovens artikel 4 var sålydende:

»2 – Juridiske personer og andre enheder, som hverken har fysisk adresse eller sit faktiske hovedsæde på portugisisk område, er alene underlagt selskabsskat for så vidt angår de indtægter, som de oppebærer på dette område.

3 – I forbindelse med bestemmelserne i stk. 2 anses indtægter for at være oppebåret på portugisisk område, når de kan henføres til et fast forretningssted beliggende på dette område, og det samme gælder følgende indtægter, uanset om de opfylder denne betingelse eller ej:

[...]

c) de nedenfor opregnede indtægter, når udbetaleren har sit hjemsted, sin bopæl eller sit faktiske hovedsæde på portugisisk område, eller når udbetalingen heraf kan henføres til et fast forretningssted beliggende på dette område:

[...]

3) andre kapitalindtægter

[...]«

7 Lovens artikel 87, stk. 4, fastsætter:

»Selskabsskattesatsen på indtægter hos enheder, der hverken har adresse eller faktisk hovedsæde på portugisisk område, eller som ikke råder over et fast forretningssted på dette område, hvortil sådanne indtægter kan henføres, er på 25% [...]«

8 Samme lovs artikel 88, stk. 11, har følgende ordlyd:

»Indtægter, som udbetales af enheder, der er underlagt selskabsskat, og som modtages af skattepligtige personer, der er begunstiget med en hel eller delvis skattefritagelse, beskattes specifikt med en sats på 23%, hvilket i dette tilfælde ligeledes omfatter kapitalindtægter, når de kapitalandele, der har dannet grundlag for modtagelsen af disse indtægter, ikke har været den samme skattepligtige person i hænde uafbrudt i det år, der er gået forud for udbetalingen, og ikke opbevares længe nok til at udfylde den periode.«

9 Selskabsskattelovens artikel 94 bestemmer:

»1 – Der indeholdes kildeskat i form af selskabsskat af følgende indtægter oppebåret på portugisisk område:

[...]

c) kapitalindtægter, som ikke er omfattet af de foregående litraer, og indtægter af fast ejendom, således som disse begreber er defineret i forbindelse med indkomstskatten for fysiske personer, når den betalingspligtige i forbindelse med sådanne indtægter er selskabsskattepligtig, eller når de udgør en udgift i forbindelse med den erhvervsmæssige virksomhed hos indkomstskattepligtige, der fører regnskab eller er forpligtede til at føre regnskab

[...]

3 – Kildebeskatningen har karakter af a conto-betaling af den pågældende skat, bortset fra i nedennævnte tilfælde, hvor den har fuldt frigørende virkning:

[...]

b) når modtageren af indtægterne – dog med undtagelse af indtægter af fast ejendom – er en enhed, der ikke er hjemmehørende og ikke råder over et fast forretningssted på portugisisk område, eller råder over et sådant, men det ikke er muligt at henføre indtægterne til det pågældende forretningssted.

[...]

5 – Indeholdelser, der i henhold til stk. 3 er endelige, er undtaget fra bestemmelserne i det foregående stykke og er underlagt de i artikel 87 fastsatte skattesatser.

6 – Pligten til at foretage kildebeskatning i form af selskabsskat indtræder på den dato, hvorpå der i henhold til lov om indkomstbeskatning af fysiske personer indtræder en identisk forpligtelse, eller – i mangel heraf – på den dato, hvorpå indtægterne stilles til rådighed for den begunstigede, idet de indeholdte beløb skal indbetales til staten senest den 20. i måneden efter den måned, hvori indeholdelsen har fundet sted, på de vilkår, der er fastsat i lov om indkomstbeskatning af fysiske personer eller i gennemførelsesbestemmelserne herfor.«

10 Punkt 29 i den almindelige tarif i [Código do Imposto do Selo (stempelafgiftsloven)] i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, bestemte:

»29 – Den bogførte nettoværdi af kollektive investeringsforeninger, der er omfattet af anvendelsesområdet for [EBF's] artikel 22:

29.1 – Kollektive investeringsforeninger, som udelukkende investerer i pengemarkedsinstrumenter og indlån: 0,0025% af den bogførte nettoværdi pr. kvartal.

29.2 – Øvrige kollektive investeringsforeninger: 0,0125% af den bogførte nettoværdi pr. kvartal.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

11 AllianzGI-Fonds AEVN er et åbent institut for kollektiv investering (»collective investment undertaking« (CIU)), som er oprettet i henhold til tysk lovgivning og har hjemsted i Tyskland. Det administreres af et administrationsselskab, hvis hjemsted ligeledes er i Tyskland, idet denne enhed hverken er hjemmehørende eller har et fast driftssted i Portugal.

12 AllianzGI-Fonds AEVN, der er skattemæssigt hjemmehørende i Tyskland, er fritaget for selskabsskat i denne medlemsstat i medfør af tysk lovgivning. Denne skattemæssige status forhindrer AllianzGI-Fonds AEVN i at få tilbagebetalt skat, der er betalt i udlandet i form af et skattefradrag som følge af en international dobbeltbeskatning, eller i på nogen måde at anmode om tilbagebetaling af disse skatter.

13 I 2015 og 2016 ejede AllianzGI-Fonds AEVN kapitalandele i forskellige selskaber hjemmehørende i Portugal. Det udbytte, som AllianzGI-Fonds AEVN modtog i denne forbindelse i løbet af disse to år, blev i henhold til selskabsskatteovens artikel 87, stk. 4, litra c), pålagt en kildeskat på 25% for et samlet beløb på 39 371,29 EUR.

14 For så vidt angår 2015 opnåede AllianzGI-Fonds AEVN tilbagebetaling af 5 065,98 EUR i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomsten mellem Den Portugisiske Republik og Forbundsrepublikken Tyskland, som fastsætter en sats på 15% for beskatning af udbytte.

- 15 Den 29. december 2017 indgav AllianzGI-Fonds AEVN en klage til skatte-, afgifts- og toldmyndigheden over de afgørelser, hvorved sidstnævnte foretog indeholdelse af kildeskat i form af selskabsskat for 2015 og 2016. AllianzGI-Fonds AEVN fremsatte krav om, at disse afgørelser blev annulleret på grund af tilsidesættelse af EU-retten, og at selskabets ret til tilbagebetaling af skat, der uretmæssigt var blevet indbetalt i Portugal, anerkendtes. Der blev ved afgørelse af 13. november 2018 givet afslag på denne klage.
- 16 Den 12. februar 2019 anlagde AllianzGI-Fonds AEVN sag ved den forelæggende ret, Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa) – CAAD (voldgiftsret i skatteretlige sager (center for forvaltningsvoldgift – CAAD), Portugal) med påstand om, at afgørelserne om indeholdelse af kildeskat for restbeløbet på 34 305,31 EUR annulleres.
- 17 AllianzGI-Fonds AEVN har for den forelæggende ret gjort gældende, at de CIU'er, der var oprettet og blev drevet i henhold til portugisisk lovgivning, i 2015 og 2016 var omfattet af en beskatningsordning, der var mere fordelagtig end den, som selskabet var omfattet af i Portugal, for så vidt som disse institutter hvad angår udbytte udloddet af selskaber etableret i Portugal var fritaget for selskabsskat i henhold til EBF's artikel 22, stk. 3. AllianzGI-Fonds AEVN er af den opfattelse, at selskabet, idet det beskattes med 25% af det udbytte, som det modtager fra selskaber med hjemsted i Portugal, er genstand for en forskelsbehandling, der er forbudt i henhold til artikel 18 TEUF, og for en restriktion for de frie kapitalbevægelser, der er forbudt i henhold til artikel 63 TEUF.
- 18 Skatte-, afgifts- og toldmyndigheden har anført, at den portugisiske beskatningsordning, som finder anvendelse på CIU'er, der er oprettet og drives i overensstemmelse med den nationale lovgivning, og den beskatningsordning, som finder anvendelse på CIU'er, der er oprettet og etableret i Tyskland, efter deres art ikke er sammenlignelige, eftersom den førstnævnte af disse ordninger heller ikke udelukker beskatning af udbytte fra de institutter, den dækker, hverken med hensyn til stempelafgiften eller den særavgift, der er fastsat i selskabsskattelovens artikel 88, stk. 11. Henset til den omstændighed, at beskatning af udbytte sker efter forskellige regelsæt, er der intet, der tyder på, at den skattebyrde, der påhviler udbytte, som modtages af CIU'er, der er oprettet og drives i henhold til portugisisk lovgivning, er mindre end den skattebyrde, der påhviler udbytte, som et institut såsom AllianzGI-Fonds AEVN oppebærer i Portugal. Skatte-, afgifts- og toldmyndigheden har tilføjet, at det heller ikke er godtgjort, at AllianzGI-Fonds AEVN's andel af skatten, der ikke er blevet tilbagebetalt til AllianzGI-Fonds AEVN, ikke vil kunne kræves tilbagebetalt af investorerne heri.
- 19 Den forelæggende ret ønsker oplyst, om den portugisiske beskatningsordning ved at fritage udbytte, som udbetales af selskaber etableret i Portugal til CIU'er med hjemsted i denne medlemsstat, der er oprettet og drives i henhold til portugisisk lovgivning, for selskabsskat samtidig med, at udbytte, der udbetales af sådanne selskaber til CIU'er med hjemsted i en anden EU-medlemsstat, der således ikke er oprettet og drives i henhold til den nationale lovgivning, beskattes med 25%, er i strid med artikel 56 TEUF om den frie udveksling af tjenesteydelser eller artikel 63 TEUF om de frie kapitalbevægelser.

- 20 På denne baggrund har Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa) – CAAD) (voldgiftsret i skatteretlige sager (center for forvaltningsvoldgift– CAAD)) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Er artikel [63 TEUF] om kapitalens frie bevægelighed eller artikel [56 TEUF] om den frie udveksling af tjenesteydelser til hinder for en beskatningsordning som den i hovedsagen omhandlede, der er indeholdt i artikel 22 i [EBF], hvorefter der skal foretages endelig kildebeskatning af udbytte, der udbetales af portugisiske selskaber til kollektive investeringsforeninger [CIU'er], som ikke er hjemmehørende i Portugal, og som er stiftet i andre EU-[medlemsstater], mens de [CIU'er], som er stiftet i henhold til den portugisiske skattelovgivning, og som har skattemæssigt hjemsted i Portugal, kan opnå fritagelse for den kildebeskatning, der foretages af de nævnte indtægter?
 - 2) Ved at kræve kildebeskatning af udbytte, der udbetales til ikke-hjemmehørende [CIU'er], og give hjemmehørende [CIU'er] mulighed for at opnå fritagelse for en sådan kildebeskatning, indebærer den i hovedsagen omtvistede nationale lovgivning da en mindre gunstig behandling for udbytte, der udbetales til ikke-hjemmehørende [CIU'er], for så vidt som disse ikke har nogen som helst mulighed for at opnå en sådan fritagelse?
 - 3) Er den gældende beskatningsordning for deltagere i [CIU'er] relevant i forbindelse med bedømmelsen af, om den portugisiske lovgivning indebærer en forskelsbehandling, når den foreskriver en specifik og forskellig behandling i) for (hjemmehørende) [CIU'er] og ii) for de pågældende deltagere i [CIU'erne]? Eller er det ved fastlæggelsen af omstændighedernes sammenlignelige karakter i forbindelse med bedømmelsen af, om den nævnte lovgivning indebærer en forskelsbehandling, alene nødvendigt at tage hensyn til den gældende lovgivning for selve investeringsselskaberne, når det tages i betragtning, at beskatningsordningen for de hjemmehørende [CIU'er] på ingen måde påvirkes af eller ændres alt efter, om deres deltagere er hjemmehørende i Portugal eller ej?
 - 4) Er forskelsbehandling mellem [CIU'er], som er henholdsvis hjemmehørende og ikke-hjemmehørende i Portugal, tilladt, når det tages i betragtning, at fysiske eller juridiske personer, som er hjemmehørende i Portugal, og som ejer kapitalandele i (hjemmehørende og ikke-hjemmehørende) [CIU'er], i begge tilfælde er underlagt (og som hovedregel ikke er fritaget for) beskatning af indtægter, der udbetales af [CIU'er], selv om de ikke-hjemmehørende deltagere er underlagt en højere beskatning?
 - 5) I betragtning af, at den forskelsbehandling, der er genstand for den foreliggende tvist, vedrører en forskel i beskatningen af indtægter hidrørende fra udbytte, som udbetales af hjemmehørende [CIU'er] til deres deltagere, er det da lovligt – med henblik på at bedømme, om beskatning af indtægterne er sammenlignelig – at tage hensyn til andre skatter, afgifter eller gebyrer, som opstår i forbindelse med de af [CIU'erne] foretagne investeringer? Er det navnlig lovligt og tilladt i forbindelse med bedømmelsen af den sammenlignelige karakter at tage hensyn til indvirkningen af formueskat, skat af udgifter eller andre former for skat, og dermed ikke alene skatten på [CIU'ernes] indtægter, herunder eventuelle særlige skatter og afgifter?»

Om anmodningen om genåbning af den mundtlige forhandling

- 21 Efter generaladvokatens fremsættelse af forslaget til afgørelse har AllianzGI-Fonds AEVN ved skrivelse indleveret til Domstolens Justitskontor den 21. juli 2021 anmodet om, at retsforhandlingernes mundtlige del genåbnes i henhold til artikel 83 i Domstolens procesreglement.
- 22 Til støtte for sin anmodning har AllianzGI-Fonds AEVN i det væsentlige gjort gældende, at generaladvokatens forslag til afgørelse, for så vidt som det behandler spørgsmålet om, hvorvidt artikel 14, stk. 3, i Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Coletivas (selskabsskatteloven) finder anvendelse på hovedsagen, er støttet på nye forhold, som endnu ikke har været drøftet af parterne. AllianzGI-Fonds AEVN har navnlig henvist til punkt 10, 20 og 92 i dette forslag til afgørelse. AllianzGI-Fonds AEVN har desuden bestridt såvel generaladvokatens fortolkning af det angivelige behov for at undgå, at udbytte udloddet af ikke-hjemmehørende CIU'er ikke beskattes, som den analyse, der er foretaget heri, med hensyn til den beskatningsteknik for udbytte, der er foretaget gennem stempelafgiften.
- 23 Det bemærkes i denne henseende for det første, at der i statuten for Den Europæiske Unions Domstol og i Domstolens procesreglement ikke er fastsat en mulighed for, at de berørte personer, der er omfattet af denne stats artikel 23, kan afgive indlæg som svar på generaladvokatens forslag til afgørelse (dom af 3.3.2020, Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, præmis 22 og den deri nævnte retspraksis).
- 24 For det andet skal generaladvokaten i medfør af artikel 252, stk. 2, TEUF fuldstændig upartisk og uafhængigt offentligt fremsætte begrundede forslag til afgørelse af de sager, der i overensstemmelse med statuten for Den Europæiske Unions Domstol kræver dennes deltagelse. Domstolen er hverken bundet af disse forslag til afgørelse eller af den begrundelse, hvorpå generaladvokaten har støttet disse. En parts uenighed med generaladvokatens forslag til afgørelse, uanset hvilke spørgsmål der undersøges heri, kan følgelig ikke i sig selv udgøre et forhold, som kan begrunde genåbning af den mundtlige forhandling (dom af 3.3.2020, Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis).
- 25 Domstolen kan imidlertid i overensstemmelse med procesreglementets artikel 83 til enhver tid, efter at have hørt generaladvokaten, ved kendelse bestemme, at retsforhandlingernes mundtlige del skal genåbnes, navnlig hvis den finder, at sagen er utilstrækkeligt oplyst, eller såfremt sagen bør afgøres på grundlag af et argument, som ikke har været drøftet af de berørte personer (dom af 3.3.2020, Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis).
- 26 I det foreliggende tilfælde finder Domstolen imidlertid, efter at have hørt generaladvokaten, at den efter afslutningen af retsforhandlingernes skriftlige del, og henset til dels de supplerende bemærkninger, som den forelæggende ret har anført som svar på Domstolens forespørgsel om supplerende oplysninger, dels parternes svar på Domstolens skriftlige spørgsmål, råder over alle de oplysninger, der er nødvendige for at træffe afgørelse i sagen. Den foreliggende sag skal i øvrigt ikke afgøres på grundlag af et argument, som ikke har været drøftet af parterne, og anmodningen om genåbning af retsforhandlingernes mundtlige del har ikke vist, at der foreligger nye faktiske omstændigheder, som kan have indflydelse på den afgørelse, der skal træffes.

- 27 Henset til den retspraksis, der er anført i nærværende doms præmis 24, kan AllianzGI-Fonds AEVN's indsigelser vedrørende den analyse, der er foretaget i generaladvokatens forslag til afgørelse om det angivelige behov for at undgå, at udbytte udloddet af ikke-hjemmehørende CIU'er ikke beskattes, og vedrørende den beskatningsteknik for udbytte, der er foretaget gennem stempelafgiften, i øvrigt ikke begrunde en genåbning af retsforhandlingernes mundtlige del.
- 28 Under disse omstændigheder finder Domstolen, efter at have hørt generaladvokaten, at det er ufornuddent at genåbne retsforhandlingernes mundtlige del.

Om de præjudicielle spørgsmål

- 29 Med sine fem spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 56 TEUF og 63 TEUF skal fortolkes således, at de er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter der af udbytte, som udloddes af hjemmehørende selskaber til et ikke-hjemmehørende CIU, indeholdes kildeskat, mens udbytte udloddet til et hjemmehørende CIU fritages for indeholdelse heraf. Denne ret har for det første rejst spørgsmål om, hvorvidt denne forskellige skattemæssige behandling, alt efter hvor det udbyttmodtagende institut er hjemmehørende, kan begrundes med, at de hjemmehørende CIU'er er underlagt en anden beskatningsteknik, og for det andet, om bedømmelsen af sammenligneligheden af situationerne for hjemmehørende og ikke-hjemmehørende CIU'er med henblik på at afgøre, om der er en objektiv forskel mellem disse situationer, der kan begrunde den forskellige behandling, der er indført ved denne medlemsstats lovgivning, udelukkende skal foretages i forhold til investeringsorganet, eller om situationen for deltagerne i investeringsinstitutterne ligeledes skal tages i betragtning.

Om den frie bevægelighed, som finder anvendelse

- 30 Idet spørgsmålene er forelagt både med hensyn til artikel 56 TEUF og 63 TEUF, skal det indledningsvis afgøres, om og i hvilket omfang en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede kan påvirke udøvelsen af den frie udveksling af tjenesteydelser og/eller de frie kapitalbevægelser.
- 31 I denne henseende følger det af fast retspraksis, at det med henblik på vurderingen af, om en national lovgivning henhører under anvendelsesområdet for den ene eller anden af de ved EUF-traktaten sikrede grundlæggende friheder, er nødvendigt at inddrage formålet med den pågældende lovgivning (jf. i denne retning dom af 21.6.2018, Fidelity Funds m.fl., C-480/16, EU:C:2018:480, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis), og af 3.3.2020, Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis).
- 32 Tvisten i hovedsagen vedrører et krav om annulation af de afgørelser, hvorved der er foretaget indeholdelse af kildeskat på udbytte udbetalt til sagsøgeren i hovedsagen af selskaber etableret i Portugal for 2015 og 2016, og foreneligheden med EU-retten af en national lovgivning, der alene forbeholder CIU'er, der er oprettet og drives i henhold til portugisisk lovgivning, og hvis administrationsselskab drives i Portugal gennem et fast driftssted, muligheden for at opnå fritagelse for en sådan kildeskat.

- 33 Idet genstanden for den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning således er den skattemæssige behandling af udbytter modtaget af CIU'erne, må det konstateres, at den i hovedsagen omhandlede situation henhører under de frie kapitalbevægelser (jf. analogt dom 21.6.2018, Fidelity Funds m.fl., C-480/16, EU:C:2018:480, præmis 35 og 36).
- 34 Ud fra den antagelse, at denne lovgivning har til virkning at udelukke, indebære ulemper for eller gøre den virksomhed, som udøves af et CIU etableret i en anden medlemsstat end Den Portugisiske Republik, hvor denne lovligt leverer tilsvarende tjenesteydelser, mindre attraktiv, er sådanne virkninger – hvad angår den frie udveksling af tjenesteydelser – desuden uundgåelige konsekvenser af den skattemæssige behandling af udbytter, der modtages af dette ikke-hjemmehørende institut, og kan ikke begrunde en særskilt behandling af de præjudicielle spørgsmål med hensyn til den frie udveksling af tjenesteydelser. Således forekommer denne frihed her sekundær i forhold til de frie kapitalbevægelser, og den kan være knyttet hertil (jf. analogt dom af 21.6.2018, Fidelity Funds m.fl., C-480/16, EU:C:2018:480, præmis 37).
- 35 Henset til ovenstående betragtninger skal den nationale lovgivning, som er omhandlet i hovedsagen, udelukkende behandles i forhold til artikel 63 TEUF.

Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en restriktion for de frie kapitalbevægelser

- 36 Det fremgår af Domstolens faste praksis, at foranstaltninger, der er forbudt ifølge artikel 63, stk. 1, TEUF i deres egenskab af restriktioner for kapitalbevægelserne, omfatter sådanne foranstaltninger, som kan afholde ikke-hjemmehørende personer fra at foretage investeringer i en medlemsstat, eller sådanne, der kan afholde personer, der er hjemmehørende i denne medlemsstat, fra at foretage investeringer i andre stater (jf. bl.a. dom af 2.6.2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis, og af 30.1.2020, Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).
- 37 I den foreliggende sag er det ubestridt, at den skattefritagelse, der er fastsat i den nationale lovgivning, som er omhandlet i hovedsagen, indrømmes CIU'er, der er oprettet og drives i henhold til portugisisk lovgivning, mens udbytte, der udbetales til CIU'er etableret i en anden medlemsstat, ikke kan omfattes af denne fritagelse.
- 38 Ved at opkræve kildeskat af udbytter modtaget gennem et ikke-hjemmehørende CIU og ved at forbeholde alene hjemmehørende CIU'er muligheden for at opnå kildeskattefritagelse undergiver den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning en ugunstig behandling af udbytter, der modtages af ikke-hjemmehørende CIU'er.
- 39 En sådan forskellig behandling af udbytter kan på den ene side afholde ikke-hjemmehørende CIU'er fra at foretage investeringer i selskaber, der er etableret i Portugal, og på den anden side afholde investorer, der er hjemmehørende i Portugal, fra at erhverve andele i sådanne CIU'er og udgør derfor en restriktion af de frie kapitalbevægelser, som principielt er forbudt ved artikel 63 TEUF (jf. analogt dom af 21.6.2018, Fidelity Funds m.fl., C-480/16, EU:C:2018:480, præmis 44 og 45 og den deri nævnte retspraksis).
- 40 Når dette er sagt, fremgår det af artikel 65, stk. 1, litra a), TEUF, at artikel 63 TEUF imidlertid ikke griber ind i medlemsstaternes ret til at anvende de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning, som sonderer imellem skatteydere, hvis situation er forskellig med hensyn til deres bopælssted eller med hensyn til det sted, hvor deres kapital er investeret.

- 41 Denne bestemmelse skal som en undtagelse til det grundlæggende princip om den frie bevægelighed for kapital fortolkes strengt. Den kan derfor ikke fortolkes således, at enhver skattelovgivning, som sonder mellem de skattepligtige afhængigt af det sted, hvor de er bosat, eller af den stat, i hvilken de investerer deres kapital, uden videre er forenelig med EUF-traktaten. Undtagelsen i artikel 65, stk. 1, litra a), TEUF er nemlig selv begrænset ved artikel 65, stk. 3, TEUF, hvorefter de nationale bestemmelser, der er nævnt i artiklens stk. 1, »ikke [må] udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af den frie bevægelighed for kapital og betalinger som defineret i artikel 63 [TEUF]« (dom af 29.4.2021, Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö (Indtægter fra investeringsinstitutter), C-480/19, EU:C:2021:334, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).
- 42 Domstolen har ligeledes fastslået, at der derfor skal sondres mellem den forskellige behandling, der er tilladt ifølge artikel 65, stk. 1, litra a), TEUF, og den forskelsbehandling, der er forbudt ifølge artikel 65, stk. 3, TEUF. Det er imidlertid en betingelse for at anse en national skattelovgivning for at være forenelig med traktatens bestemmelser om frie kapitalbevægelser, at den forskellige behandling, der følger heraf, vedrører situationer, der ikke er objektivt sammenlignelige, eller at den er begrundet i et tvingende alment hensyn (dom af 29.4.2021, Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö (Indtægter fra investeringsinstitutter), C-480/19, EU:C:2021:334, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger objektivt sammenlignelige situationer

- 43 Med henblik på at bedømme de pågældende situationers sammenlignelighed ønsker den forelæggende ret for det første oplyst, om der skal tages hensyn til kapitalandelsindehavernes situation på samme måde som CIU'ernes situation, og for det andet, om det er relevant, at der i den portugisiske beskatningsordning findes visse skatter og afgifter, som kun hjemmehørende CIU'er pålægges.
- 44 Den portugisiske regering har i det væsentlige gjort gældende, at de respektive situationer for henholdsvis hjemmehørende og ikke-hjemmehørende CIU'er ikke er objektivt sammenlignelige, fordi beskatningen af udbytte, som disse to kategorier af investeringsinstitutter modtager fra selskaber, der er hjemmehørende i Portugal, reguleres af forskellige beskatningsteknikker – dvs. sådanne udbytter kildebeskattes for det første, når de udbetales til et ikke-hjemmehørende CIU, og for det andet er de underlagt stempelafgift og den særavgift, der er fastsat i selskabsskattelovens artikel 88, stk. 11, når de udbetales til et hjemmehørende CIU.
- 45 Denne regering har ligeledes anført, at det følger af EBF's artikel 22-A, at udbytte udloddet af hjemmehørende CIU'er til kapitalandelsindehavere, der er hjemmehørende på det portugisiske område, eller som kan henføres til et fast driftssted på dette område, beskattes med 28% (når modtagerne er underlagt personlig indkomstskat) eller 25% (når modtagerne er indkomstskattepligtige juridiske personer), mens udbytte, som udbetales til kapitalandelsindehavere, der ikke er hjemmehørende på det portugisiske område, og som ikke har et fast forretningssted på dette område, principielt er fritaget for personlig indkomstskat og for indkomstskat for juridiske personer (med visse undtagelser, der i det væsentlige skal forhindre misbrug).
- 46 Ifølge den portugisiske regering er der en tæt sammenhæng mellem beskatningen af CIU'ers indkomst og indkomst hos kapitalandelsindehavere i disse institutter. Den portugisiske beskatningsordning for CIU'er, der er af »sammensat« karakter, kombinerer således strukturelt på den ene side den beskatning, der påhviler hjemmehørende CIU'er, nemlig stempelafgiften og

den særafgift, der er fastsat i selskabsskattelovens artikel 88, stk. 11, og på den anden side beskatningen af kapitalandelsindehavere i sådanne institutter som nævnt i den foregående præmis. Disse forskellige skatter skal, for så vidt som de er særdeles integrerede indbyrdes, idet de hver især er uomgængeligt nødvendige for sammenhængen i det indførte beskatningssystem, forstås i deres helhed.

- 47 Desuden har samme regering i det væsentlige tilføjet, at der i forbindelse med vurderingen af de pågældende situationers sammenlignelighed ikke skal ses bort fra virkningerne af den skattemæssige gennemsigtighed, der karakteriserer forholdet mellem sagsøgeren i hovedsagen og indehaverne af kapitalandele heri, hvilket fører til, at den indeholdelse af kildeskat, der foretages i Portugal, straks kan overvælttes på de kapitalandelsindehavere, der, idet de ikke er fritaget for skat, kan modregne eller endog kreditere deres andel af den kildeskat, som skal betales i Portugal, i den skat, som de skal betale i Tyskland.
- 48 Endelig er den portugisiske regering af den opfattelse, at for så vidt som sagsøgeren i hovedsagen frit har valgt ikke at drive virksomhed i Portugal gennem et fast driftssted, har denne selv udelukket enhver mulig sammenligning med CIU'er etableret i Portugal, idet selskabets situation i realiteten er sammenlignelig med situationen for andre ikke-hjemmehørende enheder, hvis udbytte, der modtages i Portugal, altid beskattes med 25%.
- 49 Ifølge fast retspraksis nærmer de ikke-hjemmehørende selskabers situation sig de hjemmehørende selskabers situation, fra det øjeblik en medlemsstat ensidigt eller gennem indgåelse af overenskomster ikke blot gør de hjemmehørende selskaber, men også de ikke-hjemmehørende selskaber indkomstskattepligtige af det udbytte, de modtager fra et hjemmehørende selskab (dom af 22.11.2018, Sofina m.fl., C-575/17, EU:C:2018:943, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).
- 50 Hvad angår argumentet fra den portugisiske regering, som fremgår af nærværende doms præmis 44, skal det bemærkes, at under de omstændigheder, som gav anledning til dom af 22. december 2008, Truck Center (C-282/07, EU:C:2008:762), anerkendte Domstolen, at der for så vidt angik modtagere af kapitalindkomst kunne anvendes beskatningsteknikker, der var forskellige alt efter, om modtagerne var hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende, og at denne forskellige behandling vedrørte situationer, der ikke var objektivt sammenlignelige (jf. i denne retning dom af 22.12.2008, Truck Center, C-282/07, EU:C:2008:762, præmis 41).
- 51 Tilsvarende fastslog Domstolen i den sag, der gav anledning til dom af 2. juni 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek (C-252/14, EU:C:2016:402), at en forskellig behandling af beskatningen af udbytte udloddet til pensionsfonde i forhold til, om disse er hjemmehørende eller ikke-hjemmehørende, der følger af anvendelsen på disse respektive fonde af de to forskellige beskatningsmetoder, var begrundet i, at disse to kategorier af skattepligtige personer i forhold til formålet med, genstanden for og indholdet af den i denne sag omhandlede nationale lovgivning, befinder sig i forskellige situationer.
- 52 Med forbehold for den forelæggende rets efterprøvelse begrænser den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning sig imidlertid ikke til at fastsætte forskellige regler for skatteopkrævning i forhold til hjemstedet for det modtagende CIU af indenlandsk udbytte, men fastsætter i realiteten en systematisk beskatning af det nævnte udbytte udelukkende for ikke-hjemmehørende institutter (jf. analogt dom af 8.11.2012, Kommissionen mod Finland, C-342/10, EU:C:2012:688, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).

- 53 I denne henseende bemærkes for det første med hensyn til stempelafgiften, at det fremgår af såvel parternes skriftlige indlæg som af den forelæggende rets svar på Domstolens anmodning om oplysninger, at fordi dens beskatningsgrundlag udgøres af CIU'ernes bogførte nettoværdi, er denne stempelafgift en formueskat, som ikke kan sidestilles med selskabsskat.
- 54 Som generaladvokaten har anført i punkt 47 i forslaget til afgørelse, sonderer den portugisiske skattelovgivning i hovedsagen, når der er tale om hjemmehørende CIU'er, desuden mellem akkumulerede kapitalafkast og kapitalafkast, som straks videreudloddet, idet kun de førstnævnte indgår i beregningsgrundlaget for den nævnte stempelafgift. Dette aspekt er i sig selv tilstrækkelig til, at der kan sondres mellem nærværende sag og den sag, der gav anledning til dom af 2. juni 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek (C-252/14, EU:C:2016:402).
- 55 Selv hvis det antages, at denne samme stempelafgift kan sidestilles med en udbytteskat, kan et hjemmehørende CIU nemlig unddrage sig en sådan udbyttebeskatning ved at foretage en øjeblikkelig udlodning, mens et ikke-hjemmehørende CIU ikke har en sådan mulighed.
- 56 Hvad for det andet angår den særafgift, der er fastsat i selskabsskattelovens artikel 88, stk. 11, fremgår det af de oplysninger fra skatte- og afgiftsmyndigheden, der er indeholdt i forelæggelsesafgørelsen, at denne afgift i medfør af denne bestemmelse kun pålægges udbytte, som hjemmehørende CIU'er modtager, i det tilfælde, hvor de selskabsandele, som udbyttet knytter sig til, ikke har været den samme skattepligtige person i hænde uafbrudt i det år, der er gået forud for udbetalingen, og ikke er blevet opbevaret længe nok til at udfylde den periode. Den afgift, der er fastsat i den nævnte bestemmelse, berører således kun indenlandsk udbytte, som modtages af et hjemmehørende CIU i begrænsede tilfælde, således at den ikke kan sidestilles med den almindelige beskatning af indenlandsk udbytte, der modtages af ikke-hjemmehørende CIU'er.
- 57 Den omstændighed, at ikke-hjemmehørende CIU'er ikke skal betale stempelafgift og den særafgift, der er fastsat i selskabsskattelovens artikel 88, stk. 11, stiller dem følgelig ikke i en situation, der er objektivt forskellig i forhold til hjemmehørende CIU'er med hensyn til beskatning af udbytte, der hidrører fra Portugal.
- 58 Hvad dernæst angår den portugisiske regerings argument i nærværende doms præmis 48 bemærkes, således som Kommissionen har gjort gældende i svaret på Domstolens skriftlige spørgsmål, at de erhvervsdrivende i forhold til den frie udveksling af tjenesteydelser i henhold til artikel 56 TEUF frit skal kunne vælge de midler, som er egnede til udøvelsen af deres virksomhed i en anden medlemsstat end den, hvor de er hjemmehørende, uanset om de varigt etablerer sig i denne anden medlemsstat, idet denne frihed ikke må begrænses af diskriminerende skattebestemmelser.
- 59 For så vidt som den portugisiske regerings argumentation vedrører den angivelige nødvendighed af at tage hensyn til kapitalandelsindehavernes situation, fremgår det endvidere af Domstolens praksis, at sammenligneligheden af en grænseoverskridende situation med den pågældende medlemsstats interne situation skal vurderes under hensyntagen til, hvilket formål der forfølges med de omhandlede nationale bestemmelser (jf. bl.a. dom af 30.4.2020, Société Générale, C-565/18, EU:C:2020:318, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis), og til genstanden for og indholdet af de sidstnævnte (jf. bl.a. dom af 2.6.2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).

- 60 Der kan endvidere kun tages hensyn til de relevante sonderingskriterier i den pågældende lovgivning med henblik på bedømmelsen af, om den forskellige behandling, der følger af en sådan lovgivning, afspejler objektivt forskellige situationer (jf. i denne retning dom af 2.6.2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).
- 61 Hvad i det foreliggende tilfælde for det første angår genstanden for, indholdet af og formålet med den portugisiske ordning for udbyttebeskatning, hvad enten det er på niveau med CIU'erne selv eller kapitalandelsindehaverne, fremgår det både af den forelæggende rets svar på Domstolens anmodning om oplysninger og af den portugisiske regerings svar på de skriftlige spørgsmål, den er blevet stillet under den foreliggende sag, at den nævnte ordning blev udformet ud fra den logik, der ligger til grund for »exitbeskatningen«, således at de CIU'er, der er oprettet og drives i henhold til portugisisk lovgivning, er fritaget for indkomstskat, idet byrden herfor er overført til kapitalandelsindehaverne, som er hjemmehørende, idet ikke-hjemmehørende er fritaget for denne.
- 62 Den portugisiske regering har således præciseret, at denne nationale udbyttebeskatningsordning tager sigte på at nå mål, såsom bl.a. målet om at undgå international økonomisk dobbeltbeskatning, og at overføre beskatningen på CIU'ernes niveau til kapitalandelsindehavernes niveau, således at beskatningen af disse indtægter tilnærmelsesvis svarer til den, der ville være blevet anvendt, hvis disse indtægter var blevet oppebåret direkte af kapitalandelsindehaverne i disse CIU'er.
- 63 Det tilkommer den forelæggende ret, der som den eneste har kompetence til at fortolke national ret, under hensyntagen til samtlige elementer i den i hovedsagen omhandlede skattelovgivning og samtlige de elementer, der udgør denne samme beskatningsordning, at afgøre, hvilket hovedformål der forfølges med den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning (jf. i denne retning dom af 30.1.2020, Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, præmis 79).
- 64 Såfremt den forelæggende ret når til den konklusion, at den portugisiske udbyttebeskatningsordning tager sigte på at undgå, at udbytte, som hjemmehørende selskaber udbetaler – henset til, at CIU'erne er mellemlid i forhold til deres kapitalandelsindehavere – skal det bemærkes, at Domstolen allerede har fastslået, at med hensyn til foranstaltninger, som er truffet i en medlemsstat med henblik på at forhindre eller formindske kædebeskatning eller økonomisk dobbeltbeskatning af indkomst udloddet af et hjemmehørende selskab, befinder de modtagende hjemmehørende selskaber sig ikke nødvendigvis i en situation, som er sammenlignelig med situationen for de modtagende selskaber, der er hjemmehørende i en anden medlemsstat (dom af 21.6.2018, Fidelity Funds m.fl., C-480/16, EU:C:2018:480, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).
- 65 Som det fremgår af nærværende doms præmis 49, forholder det sig imidlertid således, at fra det øjeblik en medlemsstat ensidigt eller gennem indgåelse af overenskomster ikke blot gør de hjemmehørende selskaber, men også de ikke-hjemmehørende selskaber indkomstskattepligtige af den indkomst, de oppebærer fra et hjemmehørende selskab, nærmer de ikke-hjemmehørende selskabers situation sig imidlertid de hjemmehørende selskabers situation.
- 66 Det er denne stats udøvelse af sin beskatningskompetence, der uafhængigt af enhver beskatning i en anden medlemsstat i sig selv skaber risiko for kædebeskatning eller økonomisk dobbeltbeskatning. I sådanne tilfælde skal den stat, hvor det udloddende selskab er hjemmehørende, i medfør af de mekanismer, der er fastsat i national ret for at forhindre eller

mindske kædebeskatning eller økonomisk dobbeltbeskatning, sikre, at de ikke-hjemmehørende selskaber får en behandling, der svarer til de hjemmehørende selskabers, således at de ikke-hjemmehørende selskaber, der oppebærer indkomst, ikke står over for en restriktion af de frie kapitalbevægelser, som principielt er forbudt ved artikel 63 TEUF (dom af 21.6.2018, Fidelity Funds m.fl., C-480/16, EU:C:2018:480, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).

- 67 Da Den Portugisiske Republik har valgt at udøve sin beskatningskompetence over indtægter oppebåret af ikke-hjemmehørende CIU'er, befinder disse institutter sig derfor i en situation, der er sammenlignelig med situationen for CIU'er hjemmehørende i Portugal for så vidt angår risikoen for økonomisk dobbeltbeskatning af udbytter fra selskaber hjemmehørende i Portugal (jf. analogt dom af 21.6.2018, Fidelity Funds m.fl., C-480/16, EU:C:2018:480, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis).
- 68 Såfremt den forelæggende ret når frem til den konklusion, at den portugisiske udbyttebeskatningsordning – ud fra et ønske om ikke at opgive enhver beskatning af udbytte fra selskaber hjemmehørende i Portugal – tager sigte på at flytte beskatningen heraf til investorniveau hos CIU'ets investorer, skal det bemærkes, at Domstolen allerede har fastslået, at selv om formålet med den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning er at forskyde beskatningen i forhold til investeringsorganet til deltageren heri, er det i princippet de materielle betingelser for beskatningskompetence over deltagernes indtægter, som skal anses for at være afgørende, og ikke den anvendte beskatningsteknik (dom af 21.6.2018, Fidelity Funds m.fl., C-480/16, EU:C:2018:480, præmis 60).
- 69 Et ikke-hjemmehørende CIU kan imidlertid have kapitalandelsindehavere, der er skattemæssigt hjemmehørende i Portugal, og over hvis indtægter denne medlemsstat kan udøve sin beskatningskompetence. Ud fra dette synspunkt befinder et ikke-hjemmehørende CIU sig i en situation, der er objektivt sammenlignelig med den, som et CIU, der er hjemmehørende i Portugal, befinder sig i (jf. analogt dom af 21.6.2018, Fidelity Funds m.fl., C-480/16, EU:C:2018:480, præmis 61).
- 70 Den Portugisiske Republik kan ganske vist ikke beskatte ikke-hjemmehørende kapitalandelsindehavere af udbytter fra ikke-hjemmehørende CIU'er, således som den portugisiske regering i øvrigt har erkendt såvel i sit skriftlige indlæg som i svaret på Domstolens spørgsmål til denne regering. En sådan manglende adgang er imidlertid logisk set i overensstemmelse med forskydningen af beskatningen i forhold til investeringsorganet til kapitalandelsindehaveren (jf. analogt dom af 21.6.2018, Fidelity Funds m.fl., C-480/16, EU:C:2018:480, præmis 62).
- 71 Hvad for det andet angår de relevante sondringskriterier som omhandlet i den praksis fra Domstolen, der er nævnt i nærværende doms præmis 60, må det konstateres, at det eneste sondringskriterium, der er fastsat i den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning, er baseret på CIU'ets hjemsted, idet kun ikke-hjemmehørende institutter er undergivet kildebeskatning af det udbytte, som de modtager.
- 72 Som det fremgår af Domstolens praksis, er situationen for et udbyttemodtagende hjemmehørende CIU sammenlignelig med situationen for et udbyttemodtagende ikke-hjemmehørende CIU, for så vidt som det realiserede udbytte i begge tilfælde principielt vil kunne blive genstand for økonomisk dobbeltbeskatning eller for kædebeskatning (jf. i denne retning dom af 10.4.2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, præmis 58 og den deri nævnte retspraksis).

- 73 Følgelig gør det sonderingskriterium, som den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning henviser til, og som udelukkende vedrører CIU'ernes hjemsted, det ikke muligt at fastslå, at der foreligger objektivt forskellige situationer mellem de hjemmehørende og de ikke-hjemmehørende institutter.
- 74 Henset til samtlige ovenstående forhold skal det fastslås, at den forskellige behandling af hjemmehørende og ikke-hjemmehørende CIU'er i det foreliggende tilfælde vedrører situationer, der er objektivt sammenlignelige.

Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et tvingende alment hensyn

- 75 Det bemærkes, at det af Domstolens faste praksis fremgår, at en restriktion for de frie kapitalbevægelser kun er tilladt, hvis den er begrundet i tvingende almene hensyn, hvis den er egnet til at sikre gennemførelsen af det mål, som den forfølger, og ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål (dom af 29.4.2021, Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö (Indtægter fra investeringsinstitutter), C-480/19, EU:C:2021:334, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis).
- 76 I det foreliggende tilfælde må det konstateres, at selv om den forelæggende ret ikke har anført sådanne hensyn i anmodningen om præjudiciel afgørelse, idet den kun har taget udgangspunkt i, om situationerne i hovedsagen eventuelt er sammenlignelige, har den portugisiske regering såvel i sit skriftlige indlæg som i svaret på Domstolens spørgsmål til denne regering gjort gældende, at den restriktion for de frie kapitalbevægelser, der følger af den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning, er begrundet i to tvingende almene hensyn, nemlig for det første hensynet til at sikre sammenhængen i den nationale beskatningsordning, og for det andet nødvendigheden af at sikre en afbalanceret fordeling af beskatningskompetencen mellem de to pågældende medlemsstater, dvs. Den Portugisiske Republik og Forbundsrepublikken Tyskland.
- 77 Hvad for det første angår hensynet til at sikre sammenhængen i den nationale beskatningsordning er den portugisiske regering, som det fremgår af nærværende doms præmis 46, af den opfattelse, at den portugisiske udbyttebeskatningsmodel er en »sammensat« model. Det er således kun muligt at sikre sammenhængen i denne model, hvis administrationsselskabet for de ikke-hjemmehørende CIU'er drives i Portugal gennem et fast driftssted, således at dette administrationsselskab kan realisere de nødvendige kildeskatter hos hjemmehørende kapitalandelsindehavere og i visse særlige tilfælde, der er styret af hensyn, der er forbundet med at undgå skatteplanlægning, hos ikke-hjemmehørende kapitalandelsindehavere.
- 78 Det skal i denne henseende bemærkes, at selv om Domstolen har fastslået, at hensynet til at sikre sammenhængen i den nationale beskatningsordning kan begrunde en national lovgivning, som kan begrænse de grundlæggende friheder (jf. i denne retning dom af 10.5.2012, Santander Asset Management SGIIC m.fl., C-338/11 – C-347/11, EU:C:2012:286, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis, og af 13.3.2014, Bouanich, C-375/12, EU:C:2014:138, præmis 69 og den deri nævnte retspraksis), har den imidlertid præciseret, at for at et anbringende, der er baseret på en sådan begrundelse, kan godtages, kræver det, at der fastslås en direkte sammenhæng mellem den pågældende skattefordel og udligningen af denne fordel ved en bestemt skatteopkrævning (jf. i denne retning dom af 8.11.2012, Kommissionen mod Finland, C-342/10, EU:C:2012:688, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis, og af 13.11.2019, College Pension Plan of British Columbia, C-641/17, EU:C:2019:960, præmis 87).

- 79 I den foreliggende sag, og således som det fremgår af nærværende doms præmis 71, er fritagelsen for kildebeskatning af udbytter for hjemmehørende CIU'er imidlertid ikke undergivet en betingelse om, at det udbytte, der modtages af disse institutter, skal videreudloddet af disse, og at beskatningen heraf hos disses kapitalandelsindehavere gør det muligt at udligne fritagelsen for kildeskat (jf. analogt dom af 10.5.2012, Santander Asset Management SGIIC m.fl., C-338/11 – C-347/11, EU:C:2012:286, præmis 52, og af 10.4.2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, præmis 93).
- 80 Der foreligger følgelig ingen direkte sammenhæng som omhandlet i den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 78, mellem fritagelsen for kildeskat af indenlandsk udbytte, der modtages af et hjemmehørende CIU, og beskatningen af det nævnte udbytte som indtægter hos kapitalandelsindehaverne i det nævnte investeringsinstitut.
- 81 Behovet for at sikre sammenhængen i den nationale beskatningsordning kan derfor ikke påberåbes med henblik på at begrunde den restriktion for de frie kapitalbevægelser, der følger af den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning.
- 82 Hvad for det andet angår hensynet om at sikre en afbalanceret fordeling af beskatningskompetencen mellem Den Portugisiske Republik og Forbundsrepublikken Tyskland skal det bemærkes, således som Domstolen gentagne gange har fastslået, at hensynet til at sikre en afbalanceret fordeling af beskatningskompetencen mellem medlemsstaterne kan anerkendes, når den pågældende ordning har til formål at hindre former for adfærd, som kan gøre indgreb i en medlemsstats ret til at udøve sin beskatningskompetence med hensyn til virksomhed, der udøves på dens område (jf. i denne retning dom af 22.11.2018, Sofina m.fl., C-575/17, EU:C:2018:943, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis), og af 20.1.2021, Lexel, C-484/19, EU:C:2021:34, præmis 59).
- 83 Domstolen har imidlertid ligeledes fastslået, at når en medlemsstat har valgt – således som det er tilfældet i hovedsagen – ikke at beskatte udbyttmodtagende hjemmehørende CIU'er af indenlandsk udbytte, kan den imidlertid ikke påberåbe sig nødvendigheden af at sikre en afbalanceret fordeling af beskatningskompetencen mellem medlemsstaterne med henblik på at begrunde en beskatning af ikke-hjemmehørende CIU'er, der modtager sådant udbytte (dom af 21.6.2018, Fidelity Funds m.fl., C-480/16, EU:C:2018:480, præmis 71 og den deri nævnte retspraksis).
- 84 Heraf følger, at begrundelsen med henvisning til hensynet om at sikre en afbalanceret fordeling af beskatningskompetencen mellem medlemsstaterne heller ikke kan anvendes.
- 85 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 63 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter der af udbytte, som udloddet af hjemmehørende selskaber til et ikke-hjemmehørende CIU, indeholdes kildeskat, mens udbytte udloddet til et hjemmehørende CIU fritages for indeholdelse heraf.

Sagsomkostninger

- 86 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

Artikel 63 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter der af udbytte, som udloddes af hjemmehørende selskaber til et ikke-hjemmehørende kollektivt investeringsinstitut (CIU), indeholdes kildeskat, mens udbytte udloddet til et hjemmehørende CIU fritages for indeholdelse heraf.

Underskrifter